

YENİ YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

**Türkiye’de Devlet Destekleri İle Yatırımın Yol
Haritası**

Umut VARLI

Yeminli Mali Müşavir

Bağımsız Denetçi

Sürdürülebilirlik Denetçisi

TEMA GRUP AKADEMİ YAYINLARI

Yayın No: 003

Aralık 2025

YENİ YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

Türkiye’de Devlet Destekleri İle Yatırımın Yol Haritası

Copyright©Tema Grup Akademi®

Tüm hakları Tema Grup Akademi Yayınevine aittir. Yayınevinin izni alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılması veya farklı biçimlere çevrilmesi yasaktır.

ISBN: 978-625-92610-1-0

Tema Grup Akademi Yayınevi

Sertifika No: 78074

BASKI:

Finansed Danışmanlık Yayın Dağıtım Tarım Gıda İç ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

Kızılay Mahallesi, Menekşe 1 Cad. No: 10A/4 Çankaya/Ankara.

Sertifika No: 50729

*Kıymetli annem Gülten VARLI ve
merhum babam Mehmet Oktay VARLI'ya
ithafen...*

SUNUŞ

Bu kıymetli eserin yazarı Yeminli Mali Müşavir Umut VARLI, uzun yıllardır tanıdığım değerli bir çalışma arkadaşıım ve dostumdur. Umut VARLI, mesleki yetkinliğini ve derinlemesine çalışma disiplini, piyasanın en güncel ihtiyacına cevap veren bu kitaba titizlikle yansıtmıştır.

"Yeni Yatırım Teşvik Sistemi" başlıklı bu kitap, Aralık 2025 tarihinde yayımlanarak güncel teşvik mevzuatını tüm reel sektör yatırımcılarına ve şirket yöneticilerine sunmaktadır. Eser, 30 Mayıs 2025 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren ve Türkiye'nin kalkınma hedefleri doğrultusunda stratejik sektörlerdeki yatırımları destekleyen yeni teşvik yapısını tüm detaylarıyla ele almaktadır.

Yeni sistemin temel amacı, üretim ve istihdamın artırılmasına, ülkemizin kritik ihtiyaçlarını karşılayacak ve dışa bağımlılığı azaltacak katma değeri yüksek yatırımların özendirilmesine ve bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına odaklanmaktadır. Kitap, bu büyük vizyonu, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi (Teknoloji, Yerel Kalkınma ve Stratejik Hamle Programları) ve Sektörel Teşvik Sistemi (Öncelikli ve Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi) programları altında ayrıntılı bir şekilde incelemektedir.

Umut VARLI, yeni teşvik sisteminin getirdiği önemli yenilikleri ve destek unsurlarını net bir dille bu eserde sunmaktadır. Bu yenilikler arasında, faiz veya kâr payı desteğine alternatif olarak sadece Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamındaki yatırımlara sağlanan makine desteği özellikle dikkat çekmektedir. Ayrıca, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, vergi indirimi, yatırım yeri tahsis ve bölgesel destekler (sigorta primi işveren hissesi desteği) gibi tüm destek mekanizmaları kapsamlı bir şekilde açıklanmıştır.

Yeni yatırımcı şirketler için büyük önem taşıyan bir diğer kısım ise, 01/01/2026 tarihinden itibaren geçerli olacak olan elektronik fatura/arşiv fatura kullanma zorunluluğu ile yararlanılan destek miktarlarının Bakanlığa elektronik ortamda iletilmesi gibi yükümlülüklerdir.

Bu çalışma, yatırımlarını planlayan gerçek ve tüzel kişilerin yanı sıra mali danışmanlar ve Yeminli Mali Müşavirler için, yeni teşvik mevzuatının karmaşık yapısını aydınlatan vazgeçilmez bir rehber niteliğindedir. Umut VARLI'nın bu değerli eserinin, ülkemizin ekonomik kalkınma hedeflerine ulaşmasında yol gösterici olmasını dilerim. Saygılarımla,

Gürol GÜNDOĞAN

Tema Grup Yönetim Kurulu başkanı

Aralık 2025

ÖNSÖZ

Küresel ekonominin hızlı dönüşümü, ülkelerin rekabet güçlerini artırmak ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için politika araçlarını sürekli güncellemelerini zorunlu kılmaktadır. Bu dönüşüm sürecinde yatırım teşvik sistemleri, yalnızca ekonomik büyümenin değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmanın, üretim kapasitesinin, teknolojik yenilenmenin ve nitelikli istihdamın temel belirleyicilerinden biri haline gelmiştir.

Ülkemizde 2012 yılında beri uygulanmakta olan teşvik sistemi 2025/9903 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni teşvik sistemi ile birlikte, genel ve bölgesel yatırım konularının desteklenmesinden, daha seçici, proje odaklı, katma değeri yüksek, ileri teknoloji içeren kritik sektör yatırımlarını destekleyen, sürdürülebilirliği ana eksenine alan, klasik destek unsurları ile birlikte yeni destek unsurları içeren, yerel kalkınma hedeflerinde yerelin potansiyelini gözetten bir sisteme geçilmiştir.

Yeminli Mali Müşavirler olarak mesleğimizi icra ederken en sık karşılaştığımız mevzuatlardan biri teşvik mevzuatıdır. İşimizi daha iyi yapabilmek adına teşvik sistemini özümsememiz gerekmektedir. İşte bu amaçla önemli yapısal değişiklikler içeren yeni teşvik sistemi ile ilgili çalışmalar yaparken çıkardığım kısa notların tasnif edilmesi ve örneklendirilmesi neticesinde elinizdeki bu kitap ortaya çıktı.

Kitabın hazırlanması ve basımı konusunda destek veren ve teşvik eden başta Gürol GÜNDOĞAN’a ve tüm TEMA Grup ekibine, kitabın okunması ve değerli katkılarından dolayı meslektaşlarım YMM Dr. Salih BAYRAM ve YMM Ceyhan DENİZ’e teşekkürlerimi sunuyorum.

Okuyuculara ve uygulayıcılara faydalı olması dileğiyle. İzmir, 2025

Umut VARLI

umut.varli@temagrup.com

YENİ YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	xiii
TABLolar	xv
ŞEKİLLER	xvi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
YATIRIMLARDA ARANACAK ŞARTLAR	3
1.1. Genel Olarak	3
1.1.1- Desteklenecek Yatırım Konuları	3
1.1.2- Yatırımlarda Aranacak Özel Şartlar	4
1.1.3- Asgari Sabit Yatırım Tutarı	5
1.1.4- Yatırım Teşvik Belgesi Zorunluluğu	7
1.1.5- Kararın Geçerlik Süresi	7
1.2- Belirli Yatırımlarda Aranacak Şartlar	8
1.2.1- GES Yatırımları	8
1.2.2- RES Yatırımları	8
1.2.3- Veri Merkezi Yatırımları	8
1.2.4- Elektrikli Araç ve Şarj İstasyonu Yatırımları	9
1.2.5- Maddi Olmayan Duran Varlıklar ile İlgili Sınırlama	9
1.3- Yeniden Değerleme	9
1.3.1.- 2026 Yılında Uygulanacak Olan Parasal Tutarlar	10
1.4- 01/01/2026 Tarihinden İtibaren Geçerli Olacak Zorunluluklar	11
1.4.1- E-Fatura veya E-Arşiv Fatura Kullanma Zorunluluğu	12
1.4.2- Bakanlığa Elektronik Ortamda Belge İletilmesi	12
1.4.3- Yararlanılan Destek Miktarlarının Bakanlığa İletilmesi	12
1.5- Yararlanılan Destek Unsurlarının Yeniden Değerlemesi	13
1.6- Ekosistem Geliştirme Planı	13
1.7- Yatırımın Finansal Kiralama Yolu ile Yapılması	16
1.7.1- Yatırım Teşvik Konusu Malların KDV İstisnası Kapsamında Finansal Kiralama Yoluyla Edinilmesi	17
1.7.2- Finansal Kiralama Kira Ödemelerinde KDV Oranı	17
1.7.3- Finansal Kiralamaya Konu Makine ve Teçhizatın Satış veya Devri	18
1.7.4- Finansal Kiralama Yoluyla Edinilen Makine ve Teçhizat İçin Faiz veya Kar Payı Desteği	18
1.8- Yatırım Türleri	19
İKİNCİ BÖLÜM	21
DESTEK UNSURLARI AÇISINDAN BÖLGELER	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	23
TÜRKİYE YÜZYILI KALKINMA HAMLESİ	23

3.1- Teknoloji Hamlesi Programı	23
3.1.1- Öncelikli Ürün Listesi	24
3.1.2- Programa Başvurabilecek Olanlar	25
3.1.3- Programa Başvuru İçin Çağrı Yapılması	25
3.1.4- Program Yönetimi	26
3.1.5- Programa Başvuru	26
3.1.5.1- Ön Başvuru	26
3.1.5.2- Kesin Başvuru	27
3.1.6- Başvuruların Değerlendirilmesi	28
3.1.6.1- Ön Değerlendirme	29
3.1.6.2- Bağımsız Değerlendirme	30
3.1.6.3- Proje Değerlendirmesi	31
3.1.6.4- Komite Değerlendirme Süreci (Nihai Değerlendirme)	32
3.1.7- Program Kapsamında Sağlanacak Destek Türleri	35
3.1.7.1- Program Kapsamında Sağlanacak Bakanlık Destekleri	35
3.1.7.2- Program Kapsamında Sağlanacak TÜBİTAK Destekleri	36
3.1.7.3-Program Kapsamında Sağlanan KOSGEB Destekleri	36
3.1.8- Yatırım Projesi İzleme Faaliyetleri	37
3.1.9- Yatırım Projelerinin Revizyonu	38
3.1.10- Program Desteklerinin Sonlandırılması	39
3.1.11-Yatırım Projelerinin Tamamlanması	40
3.1.12- Diğer Hususlar	42
3.1.12.1- Proje Paydaşı	42
3.1.12.2- Ar-Ge Yüklenicisi ve Ortaklı Ar-Ge Projesi	43
3.1.12.3- Proje Grubu Başvuruları	44
3.1.12.4- Program Kapsamında Değerlendirme Süreci Devam Eden Başvurular	44
3.1.13- Program Kapsamında Sağlanacak Destek Unsurları	45
3.2- Yerel Kalkınma Hamlesi Programı	47
3.2.1- Genel Esaslar	48
3.2.2- Programa Başvuru Süreci	50
3.2.3- Başvuruların Değerlendirilmesi	52
3.2.3.1- Ajans Yönetim Kurulu Değerlendirmesi	54
3.2.3.2- Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi Değerlendirmesi	54
3.2.4- Teminat Mektubu Verilmesi	56
3.2.5- Projenin İzlenmesi, Revizyonu, Sonlandırılması ve Tamamlanması	56
3.2.6- Görünürlük	58
3.2.7- Program Destek Unsurları	59
3.3- Stratejik Hamle Programı	60
3.3.1- Ön Değerlendirme	60
3.3.2- Fizibilite Raporu Hazırlanması	63
3.3.3- Komite Değerlendirmesi	63
3.3.4- Yatırım Teşvik Belgesi Revizyonu	65
3.3.5- Program Destek Unsurları	65
3.3.6- HIT-30 Programı	65
3.4- Dijital Dönüşüm Programı	67
3.4.1- Program Kapsamında Desteklenecek Harcamalar	68
3.4.2- Programa Başvuru ve Değerlendirme	68

3.4.3- Gelişme Raporu, izleme ve Tamamlama	71
3.4.4- Program Destekleri	72
3.5- Yeşil Dönüşü Destek Programı	73
3.5.1- Yol Haritası Raporu ve Yeşil Dönüşüm Ekibi	74
3.5.2- Proje Hedefi	75
3.5.3- Program Yönetimi	76
3.5.4- Değerlendirme	77
3.5.5- Proje Kapsamı ve Destek Unsurları	79
3.5.6- İzleme ve Revizyon	80
3.5.7- Projenin Tamamlanması	81
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	83
SEKTÖREL TEŞVİK SİSTEMİ	83
4.1- Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi	83
4.1.1- Desteklenecek Yatırım Konuları	84
4.1.2- Öncelikli Yatırım Teşvik Sistemi Kapsamında Sağlanan Destekler	95
4.2- Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi	98
4.2.1- Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi Kapsamında Sağlanan Destekler	100
BEŞİNCİ BÖLÜM	103
YENİ TEŞVİK SİSTEMİ KAPSAMINDA YATIRIMLARA SAĞLANAN DESTEKLER	103
5.1- Gümrük Vergisi Muafiyeti	103
5.1.1- Yatırımın Finansal Kiralama Yoluyla Gerçekleştirilmesi	104
5.1.2- Teminatlı İşlemler	104
5.1.3- Mahrecc İade	104
5.1.4- Otomobil ve Hafif Ticari Araç Yatırımları	105
5.1.5- Başlamış İşlemler	107
5.1.6- Teşvik Kapsamı Eşya İthalatında İlave Vergi, Ek Mali Yükümlülük, Antidamping, ÖTV, Damga Vergisi	107
5.2- Katma Değer Vergisi İstisnası	108
5.2.1- Makine ve Teçhizat Teslimi veya İthalatı	108
5.2.2- Taşıt Araçlarının Teslimi veya İthalı	109
5.2.3- İstisna Uygulaması	110
5.2.4- Finansal Kiralama Yoluyla Makine-Teçhizat Alımlarında Uygulama	111
5.2.5- İmalat Sanayi ile Turizme Yönelik Yatırım teşvik Belgesi Kapsamındaki İnşaat İşleri	112
5.3- Faiz veya Kar Payı Desteği	114
5.3.1- Faiz veya Kar Payı Desteğinden Yararlanamayacak Yatırımlar	114
5.3.2- Yatırımcıların Yararlanabileceği Faiz veya Kar Payı Desteğinin Azami Oranı ve Tutarı	115
5.3.4- Döviz Cinsinden Kredi Kullanılması	117
5.3.5- Yatırım Kredisi Ödemeleri Sürerken TCMB'nin Faiz Oranının Değişmesi	118
5.3.6- Yatırımın Finansal Kiralama Yoluyla Gerçekleştirilmesi	118
5.3.7- Faiz veya Kar Payı Ödemelerinin Yapılması	119
5.3.7.1- Yatırımın Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Kapsamında Olması	119
5.3.7.2- Yatırımın Sektörel Teşvik Sistemi kapsamında Yapılması	121
5.3.8- Yatırımın Devri Halinde Uygulama	123

5.3.9- Faiz veya Kar Payı Desteğinden Yararlanan Kredinin Amacı Dışında Kullanımı	124
5.3.10- Teşvik Belgesinin İptali Halinde Uygulama	125
5.4- Makine Desteği	125
5.4.1- Makine Desteği Hesaplaması	126
5.4.2- Makine Desteğinin Azami Tutarı	127
5.4.3- Makine Desteği Ödemeleri Nasıl Yapılır?	128
5.5- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	130
5.5.1- Destek Unsuru	130
5.5.2-Uygulama Süresi	131
5.5.3.- Nakil Yatırım Teşvik Belgelerinde Uygulama	132
5.5.4- 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerden Etkilenen İlçelerde Uygulama	133
5.5.5- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yer Alan İllerde Uygulama	134
5.5.6- Süresi Sona Eren Desteklere İlişkin Uygulama	134
5.5.7- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği Uygulaması	135
5.5.8- Gemi İnşa Yatırımlarında Uygulama	137
5.5.9- Alt Bölge Desteğinden Yararlanacak Yatırımlar	138
5.6- Vergi İndirimi	141
5.6.1- Vergi İndirimi Uygulamasından Yararlanacak Mükellefler	143
5.6.2- Vergi İndirimi Uygulamasından Yararlanamayacaklar	143
5.6.3- Karar Kapsamında Sağlanan Vergi İndirimi Desteği	145
5.6.4- Vergi İndiriminde Süre Sınırı	146
5.6.5- Yatırıma Katkı Tutarının Hesaplanmasında Dikkate Alınacak Harcamalar	147
5.6.6- Yatırıma Katkı Tutarının Hesaplanması	150
5.6.7- Yatırıma Katkı Tutarının Yatırım Aşamasında Yararlanılacak Kısmı	151
5.6.8- Yatırımın Devredilmesi Durumunda Vergi İndirimi Uygulaması	156
5.6.8.1- Yatırımın Faaliyete Geçmeden Önce Devri	156
5.6.8.2- Yatırımın Faaliyete Geçtikten Sonra Devri	156
5.6.9- Yatırıma Katkı Tutarının Endekslenmesi	157
5.6.10- Hak Edilen Yatırıma Katkı Tutarının Kullanılmasında Alternatif Yöntemler	159
5.6.10.1- Elektrikli Araç Yatırımları Kapsamında Yatırıma Katkı Tutarının Kullanımı	159
5.6.10.2- Yatırıma Katkı Tutarının Vergi Borçlarına Mahsubu	161
5.6.11- Asgari Kurumlar Vergisi	162
5.7- Yatırım Yeri Tahsisi	165
5.7.1- 4706 sayılı Kanunun Ek 3'üncü Maddesi Kapsamındaki Yerlerin Tahsisi	166
5.7.1.1- Teşvik Kapsamındaki Taşınmazlar	166
5.7.1.2- Tahsis Edilemeyecek Taşınmazlar	166
5.7.1.3- Teşvikten Yararlanacak Yatırımcılar ve Yararlanma Şartları	167
5.7.1.4- Yatırım Yeri Tahsisi Uygulaması	168
5.7.1.5- İrtifak Hakkı ve Kullanma İzin Bedeli	170
5.7.1.6- İrtifak Hakkı ve Kullanma İzni Süresinin Sona Ermesi	170
5.7.2- Hazine Taşınmazlarının Yatırımcılara Doğrudan Satışı	171
5.7.2.1- Hazineye Ait Taşınmazların Yatırımcıya Satış Şartları	171
5.7.2.2- Satış Taleplerinin Değerlendirilmesi	172
5.7.2.3- Satış Bedelinin Tespiti	172
5.7.2.4- Taahhütname ve Tapu Şerhleri	173

5.7.2.5- Taşınmazın Geri Alınması	173
5.8- Teşvik Belgesine Sahip Yatırımlarda Diğer Vergisel Destekler	173
5.8.1- Emlak Vergisi Kanunu’nda Yer Alan “Geçici Muafiyet”	173
5.8.1.1- Yatırım Kapsamında İnşa Edilen Binalar ile İlgili Geçici Muafiyet	174
5.8.1.2- Yatırım Kapsamında İktisap Edilen veya Tahsis Olunan Arsa ve Araziler ile İlgili Geçici Muafiyet	174
5.8.2- İmar İle İlgili Harçlarda İstisna Uygulaması	175
5.8.2.1- Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında İnşa Edilen Binalar İçin Bina İnşaat Harcı İstisnası Uygulaması	175
5.8.2.2- Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında İnşa Edilen Yapı ve Tesisler İçin İmar Mevzuatı Gereğince Belediyelerce Alınması Gereken İmar ile İlgili Harçlara İlişkin İstisna Uygulaması	175
5.8.3- Damga Vergisi İstisnası	176
5.8.4- Harç İstisnası	177
ALTINCI BÖLÜM	179
YATIRIM TEŞVİK BELGESİ BAŞVURU, REVİZE VE TAMAMLAMA VİZESİ	179
6.1- Yatırım Teşvik Belgesi Başvurusu	179
6.1.1- Yatırım Teşvik Belgesi İçin Başvuruda Bulunabilecek Olanlar	179
6.1.2- Yatırım Teşvik Belgesi Başvuru Şekli	180
6.1.3- Teşvik Belgesi Müracaatında Aranacak Bilgi ve Belgeler	180
6.1.4- Teşvik Belgesi Müracaatlarının Değerlendirilmesi	181
6.1.5- Teşvik Belgesi Başvurusunda Yanıltıcı Bilgi Verilmesi	183
6.1.6- Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Kapsamındaki Başvurular	183
6.2- Yatırım Teşvik Belgesinin Revize Edilmesi	184
6.2.1- Yatırım Teşvik Belgesinin Süre Açısından Revize Edilmesi	184
6.2.2- Yatırım Konusu Değişikliği	186
6.2.3- Yatırım Yeri Değişikliği	186
6.2.4- Teşvik Belgesine Kayıtlı Değerlerin Revizesi	187
6.2.5- Makine ve Teçhizat Listelerinin Revizesi	188
6.3- Yatırım Tamamlama Vizesi	188
YEDİNCİ BÖLÜM	191
DİĞER HUSUSLAR	191
7.1- Kullanılmış Komple Tesis ve Kullanılmış Makine ve Teçhizat İthali	191
7.1.1- Kullanılmış Komple Tesis İthali	191
7.1.2- Kullanılmış Makine ve Teçhizatın İthali	192
7.2- Teşvik Belgesi Konusu Yatırımın Devri	195
7.3- Teşvik Belgesi Kapsamındaki Sabit Kıymetlerin Satışı veya Kiralanması	196
7.3.1- Sabit Kıymetlerin Satışı	196
7.3.2- Sabit Kıymetlerin Kiralanması	198
7.4- Modernizasyon Türü Teşvik Belgeleri Kapsamında Makine ve Teçhizat Değişimi	199
7.5- Müeyyide Uygulaması	199
7.6- Diğer Desteklerden Yararlanma	201
SEKİZİNCİ BÖLÜM	203
GEÇİŞ HÜKÜMLERİ	203

8.1- Sonuçlandırılmamış Müracaatlar	203
8.2- Daha Önceki Kararlara İlişkin Uygulama	203
8.3- 06/02/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerden Yararlanan Yerlerde Uygulama	204
8.4- Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yer Alan İllerde Uygulama	205
8.5- Süresi Sona Eren Desteklerle İlgili Uygulama	205
DOKUZUNCU BÖLÜM	207
KOSGEB DESTEKLERİ	207
9.1- KOSGEB Desteklerinden Yararlanabilecek Olanlar	207
9.1.1- İşletmeler	207
9.1.2.- Diğerleri	211
9.2- KOSGEB Destek Programları	211
9.2.1- Yürürlükte Olan KOSGEB Destekleri	212
9.2.1.1- Girişimci Destek Programı	212
9.2.1.1.1- Programdan Yararlanma Koşulları	212
9.2.1.1.2- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	214
9.2.1.2- Kapasite Geliştirme Destek Programı	214
9.2.1.2.1- Programdan Yararlanma Koşulları	215
9.2.1.2.2- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	217
9.2.1.3- Küresel Rekabetçilik Destek Programı	218
9.2.1.3.1- Küresel Rekabetçilik Destek Programından Yararlanma Koşulları	219
9.2.1.3.2- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	220
9.2.1.4- KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı	221
9.2.1.4.1- KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programından Yararlanma Koşulları	222
9.2.1.4.2.- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	223
9.2.1.5- Yeşil Sanayi Destek Programı	223
9.2.1.5.1- Yeşil Sanayi Destek Programı Yararlanma Koşulları	224
9.2.1.5.2- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	225
9.2.1.6- Yönderlik ve Değerlendirme Destek Programı	226
9.2.1.6.1- Dijital Dönüşüm Değerlendirme Analizi ve Yol Haritası Hizmeti Desteği	226
9.2.1.6.2- Sürdürülebilirlik Raporlaması Hizmeti Desteği	227
9.2.1.6.3- Yalın Olgunluk Değerlendirme Analizi (YODA) Hizmeti Desteği	227
9.2.1.7- Stratejik Ürün Destek Programı	228
9.2.1.7.1- Programdan Yararlanma Koşulu	229
9.2.1.7.2- Program Kapsamında Yararlanılabilecek Destekler	229
9.2.1.7.2.1- Bağımsız Değerlendirme Desteği	229
9.2.1.7.2.2- Personel Giderleri Desteği	229
9.2.1.8- TEKMER Destek Programı	231
9.2.1.8.1- Program Kapsamında Sağlanan Destekler	233
9.2.1.8.1.1- Mobilya ve Donanım Desteği	233
9.2.1.8.1.2- Ortak Kullanıma Yönelik Makine-Teçhizat ve Yazılım Desteği	233
9.2.1.8.1.3- Personel Giderleri Desteği	234
9.2.1.8.1.4- Eğitim, Danışmanlık, Organizasyon ve Tanıtım Giderleri Desteği	234
9.2.1.8.1.4.1- Eğitim Desteği	234
9.2.1.8.1.4.2- Danışmanlık Desteği	235
9.2.1.8.1.4.3- Organizasyon Desteği	235
9.2.1.8.1.4.4- Tanıtım Desteği	235

9.2.1.9- TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destek Programı (1501)	236
KAYNAKÇA	238
EKLER	240
EK 1: DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE ŞARTLAR	240
EK 2: 2026 YILINDA UYGULANACAK PARASAL DEĞERLER	247
EK 3: ÖNCELİKLİ ÜRÜN LİSTESİ	250
EK 4: YEREL YATIRIM KONULARI LİSTESİ	307
EK 5: GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ	322
EK 6: AFET BÖLGESİ KABUL EDİLEN İLÇELER	332
EK 7: CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDAKİ İLLER	335
EK 8: ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK İLÇELER	336
EK 9: YATIRIM TEŞVİK BELGESİ KAPSAMI HARCAMALARIN TESPİTİNE İLİŞKİN SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR VEYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR RAPORU	346
EK 10: YATIRIM TAMAMLAMA EKSPERTİZ RAPORU ÖRNEĞİ	347
EK 11: ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ YATIRIMLARINDA YATIRIM TEŞVİK BELGESİ KAPSAMI HARCAMALARIN TESPİTİNE İLİŞKİN YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR RAPORU	350

KISALTMALAR

Ar-Ge: Araştırma ve Geliştirme

E-TUYS: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen web tabanlı uygulama

GSYH: Gayrisafi Yurtiçi Hasıla

GZFT: Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler Analizi

İHKİB: İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği

KAGM: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü

KDV: Katma Değer Vergisi

KDVGUT: Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KOBİ: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

KVK: Kurumlar Vergisi Kanunu

LNG: Sıvılaştırılmış Doğalgaz

NACE: Avrupa Ekonomik Faaliyetlerinin Ortak Sınıflandırması

ÖTV: Özel Tüketim Vergisi

SAVGM: Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü

TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TEKMER: Teknoloji Geliştirme Merkezi

TGB: Teknoloji Geliştirme Bölgesi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

TSRS: Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları

TTO: Teknoloji Transfer Ofisi

TUYSGM: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Gen. Müdürlüğü

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜSSİDE: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü

TEKMER: Teknoloji Geliştirme Merkezi

ÜFE: Üretici Fiyatları Endeksi

YEKA: Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı

YMM: Yeminli Mali Müşavir

YODA: Yalın Olgunluk Değerlendirme Analizi

YÖNDE: Yönderlik ve Değerlendirme Destek Programı

TABLolar

Tablo 1: Ekosistem Geliştirme Planı Zorunluluğuna İlişkin Bilgiler	15
Tablo 2: Yatırım Bölgeleri bazında İller	21
Tablo 3: Destekler ve Destek Unsurları	46
Tablo 4: Katma Değer Hesaplama Tablosu	62
Tablo 5: Stratejik Hamle Programı Değerlendirme Tablosu	64
Tablo 6: Dijital Dönüşüm Yatırımları Destek Unsurları	73
Tablo 7: Yüksek Teknolojili Ürünlerin Üretilmesine Yönelik Yatırım Konuları	84
Tablo 8: Orta-Yüksek Teknolojili Ürünlerin Üretilmesine Yönelik Yatırım Konuları	85
Tablo 9: Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi Kapsamında Sağlanan Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulama Süresi Ve Oranı	97
Tablo 10: Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi Örnekler	99
Tablo 11: Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi Kapsamında Sağlanan Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Uygulama Süresi Ve Oranı	102
Tablo 12: Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği Uygulama Süreleri	133
Tablo 13: Sigorta Primi İşveren Hissesinde Yararlanılabilecek Süreler	140
Tablo 14: Sektörel Teşvik Sistemi Kapsamındaki Yatırımlarda Sigorta Prim İşveren Hissesi Desteği Sürelerine Örnekler	141
Tablo 15: Vergi İndirimi teşvik Desteği Uygulamaları	147
Tablo 16: Örneğin Yatırım Harcaması Bilgileri	152
Tablo 17: Örnekteki Yatırımın Yararlanacağı Yatırım Katkı Tutarları	156
Tablo 18: Örnek için Kurumlar Vergisi Hesaplanması	165
Tablo 19: KOSGEB Hizmet Ve Desteklerinden Yararlanabilecek KOBİ'lerin Faaliyet Göstermesi Gereken Sektörler	208

ŞEKİLLER

Şekil 1: Girişimci Destek Programı Kapsamında Sağlanan Destekler ve Uygulama Sınırları	213
Şekil 2: Kapasite Geliştirme Destek Programı Destek Programı Kapsamında Sağlanan Destekler ve Uygulama Sınırları	217
Şekil 3: Küresel Rekabetçilik Destek Programında Sağlanan Destek Unsurları, Süresi ve Sınırlamaları	220
Şekil 4: KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programında Sağlanan Destek Unsurları, Süresi ve Sınırlamaları	222
Şekil 5: Yeşil Sanayi Destek Programı Destek Unsurları, Süresi ve Sınırlamaları	224

GİRİŞ

30/05/2025 tarih ve 32915 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 2025/9903 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 2012 yılında beri uygulanan yatırım teşvik sisteminde köklü değişiklikler yapılmıştır.

Yeni yatırım teşvik sistemi ile kalkınma planlarında öngörülen hedefler doğrultusunda, üretim ve istihdamın artırılmasına, ülkemizin kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığı azaltacak ve uluslararası rekabet gücünü artıracak katma değeri yüksek yatırımların özendirilmesine, işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümlerinin hızlandırılmasına, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Yeni teşvik sistemi Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi ve Sektörel Teşvik Sistemi olmak üzere iki ana teşvik uygulamasından oluşmaktadır. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi; Teknoloji Hamlesi Programı, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ve Stratejik Hamle Programı olmak üzere üç programdan oluşmaktadır. Sektörel Teşvik Sistemi ise Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi ile Hedef Yatırımlar Teşvik Sisteminden oluşmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında yatırımlar proje bazlı olarak değerlendirilecek ve uygun bulunan projeler desteklenecektir.

Teknoloji Hamlesi Programı çerçevesinde Türkiye’de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaya yönelik yatırım projeleri desteklenecektir.

Yerel Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında yerel ve bölgesel kalkınmayı sağlamak ve bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla; bölgelerin sahip olduğu potansiyellerin değerlendirilmesi, atıl kaynakların kullanılması, yetkinliklerin harekete geçirilmesi, yerel ihtiyaçların karşılanması, teknolojik üretim seviyesinin yükseltilmesi ve bölgelerin sektörel öncelikleri doğrultusunda gelişimlerinin hızlandırılmasına yönelik olarak her il için belirlenecek dört yatırım konusunun desteklenmesi söz konusudur.

Stratejik Hamle Programı kapsamında katma değeri yüksek, ülkemizin kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığı

azaltacak uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek imalat sektörü yatırımları ile Dijital Dönüşüm Programı ve Yeşil Dönüşüm Programı kapsamındaki yatırımlar desteklenecektir.

Teknoloji Hamlesi Programı ile Yerel Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında yapılacak destek başvuruları açısından başvuru ve değerlendirme süreçleri farklılık arz etmektedir. Başvurular her iki program için Bakanlık tarafından oluşturulan Portal aracılığı ile yapılacaktır. Ayrıca bu iki program için başvuru ve değerlendirme süreçlerinin ayrıntılı olarak açıklandığı Tebliğler dikkate alınacaktır.

Yeni teşvik sisteminde daha önce mevcut olmayan makine desteği de sağlanmaktadır. Yatırımlarını yoğun olarak öz kaynakları ile yapan yatırımcılara faiz veya kâr payı desteğine alternatif olarak makine desteği sunulmaktadır. Makine desteği yatırım harcamaları kapsamında makine ve teçhizat satın alan yatırımcılara, satın alma bedelinin bir kısmının nakden iade edilmesi şeklinde uygulanacaktır. Makine desteği sadece Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi programları kapsamında desteklenen yatırımlara sağlanmaktadır.

Yeni teşvik sisteminde yatırımcılara bölgesel destek olarak sigorta primi işveren hissesi desteği ve sigorta prim desteği sağlanmaktadır. Bunun dışındaki destek unsurlarında yatırımın yapıldığı yere göre destek uygulamasında bir farklılık bulunmamaktadır. Önceki teşvik sisteminde vergi indirimi ve faiz veya kâr payı desteği yatırımın yapıldığı yere göre farklılaşabilmekteydi. Ancak güncel uygulamada destek uygulamasındaki farklılıklar sadece yatırımın desteklendiği teşvik uygulamasına göre değişmektedir.

Yeni uygulama ile getirilen yeniliklerden biri de Kararda TL olarak belirtilen tutarların her yıl yeniden değerlendirme oranı uygulanmak suretiyle güncellenecek olmasıdır. Kararda TL bazında yer alan tüm tutarlar 2025 yılında yapılacak teşvik belgesi başvuruları için geçerli olup, bu tutarlar 2026 yılı ve sonraki dönemlerde güncellenecektir.

Kitabımız esas olarak Yeni Teşvik Sistemi hakkında olmakla beraber küçük ve orta ölçekli işletmeler için büyük önem arz eden KOSGEB destekleri ile Ar-Ge yatırımları açısından TÜBİTAK desteklerine de kısaca değinilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YATIRIMLARDA ARANACAK ŞARTLAR

Yatırımların devlet yardımlarından yararlanabilmesi için bazı şartları taşımaları gerekmektedir. Diğer bir deyişle her türlü yatırım devlet desteklerinden yararlanamamaktadır. Yatırımların devlet desteklerinden yararlanabilmesi için öncelikle desteklenen yatırım konularından olması daha sonra ise asgari sabit yatırım şartlarını taşıması gerekmektedir. Ayrıca teşvik programı uyarınca bazı özel şartlar da söz konusu olabilmektedir.

1.1.Genel Olarak

1.1.1- Desteklenecek Yatırım Konuları

Karar kapsamında desteklenecek yatırımların Kararın 3 numaralı ekinde yer alan yatırım konularından olması ve bu konular için belirlenen şartları sağlanması gerekmektedir

Kararın 3 numaralı ekinde toplam 12 başlıkta yatırım konuları yer almaktadır. Karara göre desteklenecek yatırım konuları aşağıdaki gibidir; (¹)

- A) Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık,
- B) Madencilik ve Taş Ocakçılığı,
- C) İmalat,
- D) Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı,
- E) Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri,
- H) Ulaştırma ve Depolama,
- I) Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri,
- K) Telekomünikasyon, Bilgisayar Programlama, Danışmanlık, Bilişim Altyapısı ve Diğer Bilgi Hizmeti Faaliyetleri,
- N) Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler,
- O) İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri,
- Q) Eğitim,
- R) İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri.

¹ Bkz. Ek: 1, Desteklerden Faydalanabilecek Sektörler ve Şartlar

Kararın ekinde yer alan yatırım konuları NACE Rev. 2.1⁽²⁾ kodlarına göre sınıflandırılmıştır. NACE kısaltması "Avrupa Ekonomik Faaliyetlerinin Ortak Sınıflandırması" anlamına gelmekte olup ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasında kullanılan bir standarttır. Yapılması planlanan yatırımın Karar kapsamında desteklenip desteklenmediği tespit edilirken yatırım konusunun NACE Rev. 2.1 sistematğinde sınıflandırması tespit edilmeli ve kararın ekine yer alan yatırım konularından olup olmadığına bakılması gerekmektedir.

1.1.2- Yatırımlarda Aranacak Özel Şartlar

Kararın 3 numaralı ekinde yer alan yatırım konularının desteklenmesi için bazı özel şartlar da öngörülmektedir. Bu özel şartlar listede yatırım konusunun hemen karşısında yer almaktadır. Örneğin otelcilik yatırımları desteklenecek yatırımlardan biridir. Ancak bir otel yatırımının Karar kapsamında desteklenebilmesi için asgari 50 odaya sahip olması gerekmektedir. Kıyı sularında yolcuların feribotlarla, kruvaziyer gemilerle ve teknelerle taşınmasına yönelik yatırımlar Karar kapsamında destek konularından olmakla birlikte gezi amaçlı olan yatırımlar destek kapsamı dışında tutulmuştur.

Desteklerden yararlanacak yatırımların Kararın 3 numaralı ekinde belirtilen yatırım konularından olması ve bu konular için belirlenen şartların sağlanması kuralı Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi, Dijital Dönüşüm Programı, Yeşil Dönüşüm Programı ve sanayi sicil belgesine sahip mevcut tesislerde yapılacak deprem ve yangın riskine karşı yapılan yatırımlarda aranmayacaktır.

Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında yapılacak yatırımların konuları ve şartları Bakanlık tarafından belirleneceğinden Kararın 3 numaralı ekinde yer alan yatırım konularından olma şartı bulunmamaktadır.

Sektörel Teşvik Sisteminin alt programı olan Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi kapsamında desteklenecek yatırımlar Kararın 9'uncu maddesinde sayılmış ve bazı yatırım konuları için asgari şartlar belirlenmiştir. Bu kapsamda desteklenecek yatırımların bir kısmı Kararın Ek-3'ünde de yer almakta olup, Kararın 9'uncu maddesinde özel bir şart öngörülmemişse ekli listede yer alan şartlar geçerli olacaktır.

² **NACE Rev. 2.1**, Avrupa Birliği Komisyonu'nun 2025 yılından itibaren kullanılmasını zorunlu kıldığı, ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılması için kullanılan bir sistemdir.

Örneğin maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi kapsamında desteklenecek yatırım konularında birsidir ve kararın 9'uncu maddesinde bu yatırımlar için herhangi bir özel şart belirtilmemiştir. Diğer taraftan maden çıkarma ve işleme yatırımları Kararın 3 numaralı ekindeki listede de yer almakta ve yatırımların desteklenmesi için bazı özel şartlar bulunmaktadır. Kararın 3 numaralı ekinde yer alan yatırım konuları listesinde maden çıkarma veya işleme yatırımlarının İstanbul ilinde yapılması durumunda desteklenmeyeceği belirtildiğinden, yatırımın Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi kapsamında yapılması durumuna İstanbul ilinde yapılacak yatırımlar Karar uyarınca desteklenmeyecektir.

1.1.3- Asgari Sabit Yatırım Tutarı

Karar uyarınca desteklenecek yatırımların asgari sabit yatırım tutarının 1'inci ve 2'nci bölgelerde 12 Milyon TL, diğer bölgelerde ise 6 Milyon TL olması gerekmektedir. Ancak gerek Kararın ilgili bölümlerinde gerekse kararın 3 numaralı ekinde asgari sabit yatırım tutarı belirlenmiş ise, belirlenen bu tutar dikkate alınacaktır. Örneğin Kararın 3 numaralı ekinde desteklenmesi uygun bulunan plastik ürünlerin imalatı yatırımlarında asgari sabit yatırım tutarının 100 Milyon TL olması gerekmektedir. Yine kararın 8'inci maddesi uyarınca Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenecek yatırımlarda aranacak asgari sabit yatırım tutarı yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar için 100 Milyon TL, diğer yatırımla için ise 200 Milyon TL olarak uygulanacaktır.

Sabit yatırım tutarı, arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamından oluşmaktadır. Karar kapsamında destek unsurlarından yararlanma açısından sabit yatırım tutarı büyük önem arz etmektedir. Yatırımların Karar kapsamında destek unsurlarından yararlanabilmesi için teşvik programı kapsamında belirlenen asgari sabit yatırım tutarını sağlamaları gerekmektedir. Ayrıca bazı destek unsurlarının (Makine desteği, faiz veya kâr payı desteği vb.) azami tutarının hesaplanmasında da sabit yatırım tutarı dikkate alınmaktadır. Bu nedenle yatırım yapılırken hangi harcamaların sabit yatırım tutarına dahil olduğu hususu önemlidir.

Kararın 5'inci maddesine göre sabit yatırım tutarı, faiz veya kâr payı desteği ve makine desteği ödemeleri düşülmeden hesaplanacaktır. Ayrıca

Tebliğin 9'uncu maddesi uyarınca bazı harcamalar teşvik belgesi kapsamında sabit yatırım tutarına dahil edilmeyecektir.

Daha önce de belirtildiği üzere, yatırım teşvik belgesi müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Ayrıca aşağıda belirtilen harcamalar da teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek, diğer bir deyişle sabit yatırım tutarına dahil edilmeyecektir.

- a) Ham madde, ara alı, işletme malzemesi ve yedek parça,
- b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,
- c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar ile madencilik yatırımlarında, apronda veya limanda kullanılan trafiğe çıkamayacak nitelikte olan araçlar hariç)
- d) Mevcut makine ve teçhizatın tamir, bakım ve revizyonuna yönelik harcamalar,

Yukarıda belirtilenler dışında teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenecektir. Diğer bir deyişle proje bazında yukarıda belirtilenler dışındaki bazı harcamalar da teşvik belgesi kapsamı dışına çıkarılabilecektir.

Teşvik belgesi kapsamı yatırımların finansmanında kullanılan kredilere ilişkin faiz giderleri ve döviz cinsinden kullanılan kredilere ilişkin kur farklarının, sadece teşvik belgesi kapsamı sabit kıymetin aktifleştirme tarihine kadar olan kısmı yatırım harcaması olarak kabul edilebilecektir. Sabit kıymetin aktifleştirilme tarihinden sonra ortaya çıkan faiz ve kur farkı gideri yatırım harcaması olarak kabul edilmeyecektir.

Yatırımların Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makroekonomik programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, mali ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

Turizm ve sağlık yatırımlarında odalar ve ortak kullanım alanlarındaki makine ve teçhizat, endüstriyel mutfak ekipmanları, tanı ve tedaviye ilişkin tıbbi cihazlar, çamaşırhane ekipmanları, soğuk hava depoları, ısıtma-soğutma